

SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINI O'QUV-TARBIYA JARAYONINI LOYIHALASHGA O'RGATISHDA O'ZGARISHLARNI BOSHQARISH YONDASHUVI

B.M.Ikramova¹

1. Buxoro davlat pedagogika instituti mustaqil izlanuvchisi

Mas'ul muallif: Ikramova Billura Muxamadovna, Buxoro davlat pedagogika instituti mustaqil izlanuvchisi.

Received: 12 Oktabr 2026
Accepted: 17 Oktabr 2026
Published: 22 Oktabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Ikramova, B. M. SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINI O'QUV-TARBIYA JARAYONINI LOYIHALASHGA O'RGATISHDA O'ZGARISHLARNI BOSHQARISH YONDASHUVI / B. M. Ikramova // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 10, № 2. — B. 182–185.

Annotatsiya. Maqolada shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini o'quv-tarbiya jarayonini loyihalashga o'rgatish muammosi ta'limdagi o'zgarishlarni boshqarish yondashuvi bilan bog'liq holda tahlil qilinadi. O'zgarishlarga tayyorlik, oldindan rejalashtirish, ishtirokchilarni jarayonga jalb etish, metodik qo'llab-quvvatlash va refleksiv takomillashtirish tamoyillari ingliz tilini o'qitish metodikasi doirasida ko'rib chiqiladi. Nazariy manbalar qiyosiy-tahliliy o'rganilib, ularning asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash uchun besh bosqichli metodik ketma-ketlik taklif etiladi: diagnostika, maqsad va mezonlarni belgilash, darsni loyihalash, mikrodarsda sinash, o'zaro baholash hamda refleksiya asosida qayta loyihalash. Taklif etilgan yondashuv shaxsga yo'naltirilgan ta'limni alohida interfaol usullardan foydalanish bilan cheklamay, uni o'quvchi ehtiyojlari va kutiladigan natijalar bilan bog'langan izchil loyihalash jarayoni sifatida talqin etadi. Maqola nazariy-tahliliy xarakterga ega; taklif etilgan ketma-ketlikni empirik baholash keyingi tadqiqotlar uchun vazifa hisoblanadi.

Kalit so'zlar: o'zgarishlarni boshqarish, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, bo'lajak ingliz tili o'qituvchisi, pedagogik loyihalash, mikrodars, refleksiya, metodik tayyorgarlik.

ПОДХОД УПРАВЛЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЯМИ В ОБУЧЕНИИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ПРОЕКТИРОВАНИЮ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ

Аннотация. В статье рассматривается подготовка будущих учителей английского языка к проектированию учебно-воспитательного процесса в личностно-ориентированной образовательной среде с позиции управления образовательными изменениями. Анализируются готовность к изменениям, предварительное планирование, вовлечение участников, методическая поддержка и рефлексивное совершенствование в подготовке учителей английского языка. На основе сравнительного анализа теоретических источников предложена последовательность из пяти этапов: диагностика, определение целей и критериев, проектирование урока, апробация в формате микропреподавания, взаимное оценивание и повторное проектирование на основе рефлексии. Предлагаемый подход трактует личностно-ориентированное обучение не как простое применение отдельных интерактивных приёмов, а как целостный процесс проектирования, согласованный с потребностями обучающихся и планируемыми результатами. Статья имеет теоретико-аналитический характер; эмпирическая оценка предложенной последовательности может стать задачей дальнейших исследований.

Ключевые слова: управление изменениями, личностно-ориентированное обучение, будущие учителя английского языка, педагогическое проектирование, микропреподавание, рефлексия, методическая подготовка.

CHANGE MANAGEMENT APPROACH TO TRAINING FUTURE ENGLISH TEACHERS TO DESIGN THE TEACHING AND UPBRINGING PROCESS IN A LEARNER-CENTRED EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Abstract. This article examines the preparation of future English teachers to design the teaching and upbringing process in a learner-centred educational environment through the lens of educational change management. It discusses readiness for change, advance planning, stakeholder involvement, methodological support, and reflective improvement in English language teacher education. Relevant theoretical sources are analysed comparatively, and a five-stage methodological sequence is proposed: diagnosis, setting goals and criteria, lesson design, microteaching, peer assessment, and redesign informed by reflection. The proposed approach treats learner-centred education not as the simple use of isolated interactive techniques, but as a coherent design process aligned with learners' needs and intended outcomes. The article is theoretical and analytical in nature; empirical evaluation of the proposed sequence remains a task for further research.

Keywords: change management, learner-centred education, future English teachers,

pedagogical design, microteaching, reflection, methodological preparation.

Asosiy qism. Ta'lim tizimida o'zgarishlar o'quv dasturlari, baholash yondashuvlari, o'qitish metodlari va pedagogning kasbiy rolini qayta ko'rib chiqishni talab etadi. Biroq yangi yondashuvni me'yoriy hujjatga yoki metodik tavsiyaga kiritish uning amaliyotda izchil qo'llanishini o'z-o'zidan ta'minlamaydi. O'zgarish maqsadi tushunarli bo'lishi, ishtirokchilar unga tayyorlanishi, zarur resurslar va metodik ko'mak mavjud bo'lishi lozim. O'zgarishlarni boshqarish bo'yicha tadqiqotlarda ham tayyorgarlik, oldindan rejalashtirish, muloqot va qo'llab-quvvatlash muvaffaqiyat uchun muhim omillar sifatida ko'rsatiladi [3; 4; 8].

Mazkur masala ingliz tilini o'qitish metodikasida ham dolzarbdir. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv bo'lajak o'qituvchidan faqat interfaol metodlarni bilishni emas, balki ta'lim oluvchilarning boshlang'ich tayyorgarligi, qiziqishi va ehtiyojlarini aniqlashni; o'quv maqsadlarini belgilashni; mos topshiriq, faoliyat shakli va baholash vositalarini tanlashni; natijalarni tahlil qilib, dars loyihasini qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. Demak, bu yondashuvni egallash kasbiy amaliyotga kiritiladigan metodik o'zgarish sifatida tashkil etilishi zarur.

Maqolaning maqsadi - ta'limdagi o'zgarishlarni boshqarish g'oyalarini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini o'quv-tarbiya jarayonini loyihalashga o'rgatish metodikasi bilan bog'lash va ushbu jarayon uchun amaliy bosqichlar ketma-ketligini asoslash. Maqsadga muvofiq ravishda o'zgarishlarni boshqarish bo'yicha nazariy qarashlar tahlil qilinadi, ingliz tilini o'qitishdagi islohotlarni joriy etish muammolari ko'rib chiqiladi va metodik tayyorgarlik uchun integratsiyalashgan yondashuv taklif etiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. O'zgarishlarni boshqarish tashkilotning mavjud holatdan ko'zlangan holatga o'tishini rejalashtirish va muvofiqlashtirish jarayoni sifatida talqin qilinadi. Lorenzi va Riley o'zgarishni boshqarishni tashkilotning kelajakdagi holati hamda tasavvur etilgan maqsadiga erishish jarayoni bilan bog'laydi [8]. Edmonds esa o'zgarishga tayyorlikni samarali boshqaruvning muhim sharti sifatida ko'rib, o'zgarish boshlanishidan oldin rejalashtirish va tayyorgarlik ko'rish zarurligini ta'kidlaydi [4]. Carnall o'zgarishlarni boshqarishda tashkilot a'zolarining ishtiroki, tayyorgarlik va o'qitishning ahamiyatiga e'tibor qaratadi [3]. Ushbu qarashlar pedagogik jarayonga ko'chirilganda, yangilikni bir martalik tadbir sifatida emas, bosqichma-bosqich o'zlashtiriladigan amaliyot sifatida tashkil etish kerakligini anglatadi.

Ta'limdagi o'zgarishlar mazmun, tuzilma, kutiladigan natijalar yoki baholash shakllarini yangilashni qamrab olishi mumkin. Fullan ta'limdagi o'zgarishlarni faqat qaror qabul qilish bilan cheklab bo'lmasligini, ularning mazmunli joriy etilishi jarayonning murakkabligini hisobga olishni talab etishini ko'rsatadi [5]. Wedell esa ta'limdagi rejalashtirilgan o'zgarishlarda odamlar va ular faoliyat yuritadigan kontekstni birgalikda hisobga olish zarurligiga urg'u beradi [10]. Bu yondashuv bo'lajak o'qituvchini tayyorlashda talabaning mavjud metodik qarashlari, tajribasi, qiyinchiliklari va o'rganish sharoitini aniqlash muhimligini asoslaydi.

Ingliz tilini o'qitishda innovatsiyalar va o'quv dasturlarini o'zgartirish bo'yicha tadqiqotlar rejalashtirilgan yangilik bilan uning real amaliyotda qo'llanishi o'rtasida murakkab bog'liqlik borligini ko'rsatadi [1; 2; 9]. Gorsuch ingliz tilini chet tili sifatida o'qitish siyosati va ta'lim madaniyatining o'qituvchilar kommunikativ faoliyatlarini ma'qullashiga ta'sirini tahlil qilgan [6]. Bu holat metodik yangilikning samarasi nafaqat uning nazariy asoslanganligiga, balki o'qituvchining uni qanday tushunishi, mavjud amaliyotga qay tarzda moslashtirishi va qanday sharoitda qo'llashiga ham bog'liq ekanini ko'rsatadi.

Muallifning 2024-yilda Reading universitetida amalga oshirgan "Learner-Centredness in Teachers' Perceptions and Reported Practices: A Qualitative Study of Uzbek Secondary Teachers of English as a Foreign Language" nomli sifat tadqiqotida ham amaldagi ingliz tili o'qituvchilarining shaxsga yo'naltirilgan ta'lim haqidagi qarashlari va o'zlari bayon qilgan amaliyoti o'rganilgan [7]. Ushbu tadqiqot doirasida o'quvchi mustaqilligi, faol ishtirok va hamkorlikka ijobiy munosabat bilan bir qatorda, darsni loyihalash uchun vaqt, yondashuvni talqin qilish va institutsional sharoit bilan bog'liq to'siqlar ham qayd etilgan. Bu natijalar qarash va bayon etilgan amaliyot o'rtasidagi tafovutni hisobga olish zarurligini ko'rsatadi. Bunda "bayon etilgan amaliyot" bevosita kuzatilgan xatti-harakat bilan aynan bir narsa emasligini ta'kidlash lozim.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, o'zgarishlarni samarali joriy etishda tayyorgarlik, bosqichma-bosqich rejalashtirish, ishtirokchilar bilan muloqot, amaliy mashq va qayta aloqa muhim o'rin tutadi. Ushbu tamoyillarni bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining darsni loyihalash faoliyatiga moslashtirish maqolaning asosiy metodik yo'nalishini tashkil etadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqola nazariy-tahliliy xarakterga ega. Unda o'zgarishlarni boshqarish, ta'limdagi innovatsiyalar va ingliz tilini o'qitish metodikasiga oid manbalarni qiyosiy tahlil qilish, asosiy tushunchalarni mazmunan taqqoslash hamda ularni bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash vazifalari bilan konseptual uyg'unlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, muallifning 2024-yildagi sifat tadqiqotida yoritilgan amaldagi o'qituvchilar qarashlari va ular bayon etgan amaliyot o'rtasidagi tafovut mavzuga aloqador kontekst sifatida ko'rib chiqildi.

Tahlilning asosiy mezonlari quyidagilardan iborat bo'ldi: o'zgarishga tayyorlikni aniqlash; loyihalash maqsadlari va kutiladigan natijalarni belgilash; o'quvchi ehtiyojlarini dars mazmuni va faoliyat shakllariga moslashtirish; metodik qarorlarni amaliy sinovdan o'tkazish; baholash va refleksiya natijalaridan keyingi rejalashtirishda foydalanish. Maqolada keltirilgan bosqichlar nazariy manbalar hamda dissertatsiya mavzusining metodik yo'nalishi asosida taklif etilgan bo'lib, ular alohida eksperimental samaradorlik ko'rsatkichi sifatida taqdim etilmaydi.

Tahlil va muhokama. Shaxsga yo'naltirilgan ta'limga o'tish pedagog uchun kasbiy amaliyotdagi o'zgarishni anglatadi. Darsning markazida faqat o'qituvchi bayoni yoki oldindan belgilangan topshiriqlar ketma-ketligi emas, balki o'quvchilarning ehtiyojlari, ishtiroki va kutiladigan o'quv natijalari turadi. Shuning uchun bo'lajak o'qituvchi mazkur

yondashuvning mazmunini tushunishi bilan birga, uni dars loyihasida amalga oshirishni, natijalarni kuzatishni va qarorlarini qayta ko'rib chiqishni mashq qilishi kerak.

Birinchi tamoyil - tayyorgarlikni diagnostika qilish. O'zgarishlarni boshqarish bo'yicha adabiyotlarda yangilikni joriy etishdan oldin mavjud holat va tayyorlikni aniqlashga e'tibor qaratiladi [3; 4]. Pedagogik ta'limda bu talabani dars maqsadini aniqlash, o'quvchi ehtiyojlarini hisobga olish, differensial topshiriq tanlash, baholash mezonlarini belgilash va refleksiya qilish bo'yicha boshlang'ich ko'nikmalarini o'rganishni anglatadi. Diagnostika jazolash yoki talabalarni yorliqlash uchun emas, balki keyingi metodik ko'makni moslashtirish uchun qo'llanilishi lozim.

Ikkinchi tamoyil - maqsadni aniqlashtirish va izchil rejalashtirish. Shaxsga yo'naltirilgan darsda maqsad, topshiriq, faoliyat shakli va baholash o'zaro mos bo'lishi kerak. Masalan, maqsad o'quvchilarning og'zaki muloqotini rivojlantirish bo'lsa, dars loyihasidagi topshiriqlar ularga ma'noli muloqot, tanlov va hamkorlik imkonini berishi zarur. Baholash mezonlari ham shu maqsadga mos tuzilishi lozim. Bu yondashuv dars loyihasini alohida elementlar yig'indisi emas, o'zaro bog'langan tizim sifatida ko'rishga yordam beradi.

Uchinchi tamoyil - ishtirok va muloqot. O'zgarishlar ishtirokchilar tomonidan tushunilmasa yoki ular jarayondan chetda qolsa, yangilik yuzaki qo'llanishi mumkin [3; 8]. O'qituvchilarni tayyorlashda bu tamoyil talabalarga metodik qarorlarini izohlash, muqobil variantlarni muhokama qilish, tengdoshlarining mulohazalarini tinglash va o'z dars loyihasini asoslab berish imkonini yaratish orqali amalga oshadi. O'zaro baholash shu ma'noda faqat ball qo'yish vositasi emas, metodik tafakkur va kasbiy muloqotni rivojlantiruvchi jarayon hisoblanadi.

To'rtinchi tamoyil - amaliy sinov va qayta aloqa. Ta'limdagi innovatsiyalarni joriy etish amaliy faoliyat, moslashtirish va qayta ko'rib chiqishni talab qilishi haqidagi qarashlar [1; 2; 9] mikrodarsdan foydalanishning metodik ahamiyatini asoslaydi. Mikrodars talabaga ishlab chiqqan loyihasini qisqa pedagogik vaziyatda sinash, kutilgan va kuzatilgan natijalarni taqqoslash hamda keyingi qarorlarini belgilash imkonini beradi. Bu jarayonda qayta aloqa aniq mezonlarga tayangan bo'lishi lozim: maqsad va topshiriq muvofiqligi, o'quvchi faolligi, topshiriqlarni moslashtirish, vaqtni boshqarish, baholash va refleksiya.

Beshinchi tamoyil - refleksiya va qayta loyihalash. Olingan mulohazalar dars rejasiga qayta kiritilmasa, mikrodars bir martalik mashq bo'lib qolishi mumkin. Shuning uchun talabdan qaysi qaror samara bergani, qaysi jihatni o'zgartirish kerakligi va o'zgarishning sababi haqida dalillarga tayangan izoh talab etiladi. Refleksiv hisobot va qayta ishlangan dars loyihasi o'qituvchining o'z qarorini asoslash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash uchun taklif etiladigan metodik ketma-ketlik

Yuqoridagi tamoyillar asosida o'quv-tarbiya jarayonini loyihalashga o'rgatishni quyidagi o'zaro bog'liq bosqichlarda tashkil etish mumkin. Bosqichlar qat'iy bir yo'nalisli chiziqli sifatida emas, zaruratga ko'ra oldingi qarorlarni qayta ko'rib chiqishga imkon beruvchi sikl sifatida qaraladi.

Bosqich	Asosiy mazmun	Tavsiya etiladigan vositalar	Kutiladigan metodik natija
1. Diagnostika va tayyorgarlik	Talabani dars loyihalash bo'yicha boshlang'ich tajribasi va ehtiyojlarini aniqlash.	Diagnostik topshiriq, o'zini baholash, dars namunasi tahlili.	Rivojlantirish zarur bo'lgan jihatlar aniqlanadi.
2. Maqsad va mezonlarni belgilash	O'quvchi ehtiyojlari bilan dars maqsadi, topshiriqlar va baholash o'rtasidagi aloqani belgilash.	Maqsad-natija xaritasi, darsni rejalashtirish shabloni, mezonlar ro'yxati.	Dars elementlari o'zaro muvofiqlashtiriladi.
3. Dars loyihasini ishlab chiqish	Faoliyat shakli, topshiriqlar, tanlov va hamkorlik imkoniyatlarini ta'lim oluvchilarga moslashtirish.	Dars rejasi, differensial topshiriqlar, materiallar tanlovi.	Talaba metodik qarorlarini asoslab, yaxlit loyiha tuzadi.
4. Mikrodars va qayta aloqa	Dars loyihasini sinash, kuzatish va belgilangan mezonlar asosida fikr-mulohaza olish.	Mikrodars, kuzatuv varaqasi, rubrika, tengdoshlar fikri.	Loyihaning kuchli jihatlari va takomillashtiriladigan tomonlari aniqlanadi.
5. Refleksiya va qayta loyihalash	Kuzatuv va baholash natijalarini tahlil qilish, qarorlarni qayta ko'rib chiqish.	Refleksiv hisobot, dastlabki va qayta ishlangan reja taqqoslanishi.	Talaba dalillarga tayangan holda dars loyihasini takomillashtiradi.

1-jadval. O'zgarishlarni boshqarish tamoyillarini bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini pedagogik loyihalashga o'rgatishga moslashtirish

Taklif etilgan ketma-ketlikning muhim xususiyati - baholashning faqat yakuniy nazorat sifatida emas, loyiha sifatini yaxshilashga xizmat qiluvchi axborot sifatida qo'llanilishidir. Diagnostika natijasida aniqlangan ehtiyojlar maqsad va topshiriqlarni rejalashtirishga ta'sir qiladi; mikrodars davomida olingan kuzatuvlar esa dastlabki qarorlarni tekshirish imkonini beradi. Refleksiya orqali qayta ishlangan dars loyihasi siklning keyingi bosqichiga asos bo'ladi. Shu tariqa metodik tayyorgarlik reja tuzish bilan cheklanmay, loyihalash, sinash, baholash va takomillashtirish jarayonlarini qamrab oladi.

Bu yondashuvni amalga oshirish uchun o'qituvchi-trenerning metodik ko'magi, topshiriqlar va baholash mezonlarining oldindan tushuntirilishi, tengdoshlar bilan hamkorlik uchun xavfsiz va hurmatga asoslangan muhit, shuningdek, dars loyihasini takroran ishlab chiqishga yetarli vaqt zarur. O'zgarishlarni boshqarish adabiyotlarida qayd etilgan muloqot, tayyorgarlik va trening omillari [3; 4; 8] pedagogik loyihalash metodikasida aynan shu tashkiliy shartlar orqali namoyon bo'ladi.

Shuni ham hisobga olish kerakki, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv barcha darslarda bir xil faoliyat shaklini qo'llash

degani emas. Tanlangan usul o'quv maqsadi, til materiali, o'quvchilar ehtiyoji, mavjud vaqt va baholash imkoniyatlariga mos bo'lishi zarur. Shu sababli bo'lajak o'qituvchini tayyorlashda tayyor namunani aynan takrorlashdan ko'ra, uni vaziyatga moslashtirish va metodik qarorning sababini izohlashga ko'proq e'tibor berish lozim.

Xulosa va metodik tavsiyalar. O'zgarishlarni boshqarish nazariyasini bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini shaxsga yo'naltirilgan o'quv-tarbiya jarayonini loyihalashga o'rgatish bilan bog'lash metodik tayyorgarlikni izchil va qayta aloqa asosida tashkil etish imkonini beradi. Ta'limdagi yangilikning muvaffaqiyati faqat yangi metodni tanlashga emas, balki o'zgarishga tayyorgarlik ko'rish, maqsadni aniq belgilash, ishtirokchilarni jalb qilish, amaliy sinov va refleksiv qayta ishlashga ham bog'liq.

Nazariy tahlil asosida quyidagi xulosalarga kelindi: birinchidan, bo'lajak o'qituvchilarning metodik tayyorgarligi boshlang'ich diagnostikadan boshlanishi va aniqlangan ehtiyojlarga mos qo'llab-quvvatlanishi kerak; ikkinchidan, dars maqsadi, o'quvchi ehtiyojlari, topshiriqlar, faoliyat shakllari va baholash mezonlari o'zaro moslashtirilishi lozim; uchinchidan, mikrodars va o'zaro baholash nazariy bilimni amaliy metodik qarorga aylantiruvchi vosita sifatida qo'llanishi mumkin; to'rtinchidan, refleksiya natijasida dars loyihasini qayta ishlash rejalashtirilgan jarayonning majburiy qismi sifatida qaralishi zarur.

Amaliyot uchun metodik tavsiya shundan iboratki, oliy ta'lim muassasalarida dars loyihalash topshiriqlari alohida reja tuzish bilan yakunlanmasin; ular diagnostika, loyihalash, mikrodars, mezonli fikr-mulohaza va qayta loyihalashni qamrab olgan sikl shaklida tashkil etilsin. Bunday tashkil etish talabalarning metodik qarorlarini asoslashiga va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillarini konkret dars vaziyatlariga moslashtirishiga yordam berishi kutiladi. Taklif etilgan ketma-ketlikning samaradorligini keyingi empirik tadqiqotlarda aniq mezonlar va ishonchli ma'lumotlar asosida tekshirish talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- [1] Carless, D. R. (1997). Managing systemic curriculum change: A critical analysis of Hong Kong's target-oriented curriculum initiative. *International Review of Education*, 43, 349–366.
- [2] Carless, D. (2013). Innovation in language teaching and learning. In *The Encyclopedia of Applied Linguistics* (pp. 1–4).
- [3] Carnall, C. (2018). *Managing Change*. Routledge.
- [4] Edmonds, J. (2011). Managing successful change. *Industrial and Commercial Training*, 43(6), 349–353.
- [5] Fullan, M. (2015). *The New Meaning of Educational Change*. Teachers College Press.
- [6] Gorsuch, G. J. (2000). EFL educational policies and educational cultures: Influences on teachers' approval of communicative activities. *TESOL Quarterly*, 34(4), 675–710.
- [7] Ikramova, B. M. (2024). Learner-Centredness in Teachers' Perceptions and Reported Practices: A Qualitative Study of Uzbek Secondary Teachers of English as a Foreign Language. University of Reading, tadqiqot materiali.
- [8] Lorenzi, N. M., & Riley, R. T. (2000). Managing change: An overview. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 7(2), 116–124.
- [9] Waters, A. (2009). Managing innovation in English language education. *Language Teaching*, 42(4), 421–458.
- [10] Wedell, M. (2009). *Planning for Educational Change*. Continuum.

2021